

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)
परीक्षा : मे-२०२५
सत्र - २
विषय : तालिकीकरण तात्त्विक (BL24-223/BL-23-222)

दिनांक : ०९/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ :स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)**
१. "Catalogue" हा शब्द कोणत्या भाषेतून आला आहे?
अ) लॅटिन
ब) ग्रीक
क) फ्रेंच
ड) अरेबिक
 २. सीयर्स लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडिंग्जचे प्रकाशक कोण आहेत?
अ) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस
ब) ओसीएलसी (ऑनलाइन कॉम्प्युटर लायब्ररी सेंटर)
क) एच.डब्ल्यू. विल्सन कंपनी
ड) अमेरिकन लायब्ररी
 ३. ISBN म्हणजे काय?
अ) आंतरराष्ट्रीय मानक ग्रंथसूची क्रमांक
ब) आंतरराष्ट्रीय मानक पुस्तकाचे नाव
क) आंतरराष्ट्रीय प्रमाणित ग्रंथ क्रमांक
ड) ग्रंथसूची संकेतनासाठी आंतरराष्ट्रीय प्रणाली
 ४. MARC म्हणजे काय?
अ) मशीन-ऑक्सेसिबल रिसोर्स कॅटलॉग
ब) मशीन-रिडेबल कॅटलॉगिंग
क) मॉडर्न ऑटोमेटेड रेकॉर्ड वर्गीकरण
ड) मेटाडेटा आणि रिसोर्स वर्गीकरण
 ५. OPAC म्हणजे काय?
अ) Online Public Access Classification
ब) Online Public Access Catalogue
क) Open Public Access Collection
ड) Online Public Arrangement Catalogue
 ६. तालिका पत्राचा प्रमाणित आकार -----.
अ) ५ x ३ इंच
ब) ५ x ४ इंच
क) १२.५ सेमी x ७.५ सेमी
ड) १० x ६ इंच
 ७. मिस मागरेट मान यांचा संबंध प्रामुख्याने खालीलपैकी कशाशी आहे?
अ) वर्गीकरण
ब) तालिकीकरण
क) प्रलेखन
ड) व्यवस्थापन
 ८. वर्गीकृत तालिका (CCC) कोणी तयार केली ?
अ) एस.आर. रंगनाथन
ब) सी. ए. कटर
क) के. एन. राज
ड) ब्राउन
 ९. ग्रंथालयामध्ये प्रामुख्याने तालिकेचा कोणता प्रकार वापरला जातो?
अ) ग्रंथरूप तालिका
ब) चिह्नी रूप तालिका
क) गार्ड बुक तालिका
ड) पत्ररूप तालिका
 १०. ISBN याच्या साठी वापरले जाते :
अ) नियतकालिक
ब) मासिक
क) पुस्तक
ड) दस्तऐवज

- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)
१. तालिका म्हणजे काय सांगून, तालिकेची मार्गदर्शक तत्वे सांगा.
 २. कोश तालिका आणि वर्गीकृत तालिका यातील फरक स्पष्ट करा.
 ३. आदर्श तालिकेचे गुणधर्म सांगा. तालिका करताना पुस्तकांच्या कोणत्या घटकांचा वापर करतात.
- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. मुख्य नोंद म्हणजे काय ? सीसीसी नुसार मुख्य नोंदीच्या खालील नमूद भागांचे वर्णन करा.
 २. शीर्षक विभाग, टिपा विभाग, दाखल अंक विभाग.
 ३. तालिका म्हणजे काय सांगून आधुनिक ग्रंथालयात तालिकेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. आय एस बी एन
 २. शब्दकुलकोश
 ३. दाखलनोंद वही

English Translation
Cataloguing Theory (BL-24-223/BL23-222)

- Q. 1 Choose the correct option** (10)
1. The word "Catalogue" is derived from which language?
a) Latin b) Greek
c) French d) Arabic
 2. Who is the publisher of *Sears List of Subject Headings*?
a) Library of Congress b) OCLC (Online Computer Library Center)
c) H.W. Wilson d) American Library Association
 3. What does ISBN stand for?
a) International Standard Bibliographic Number. b) International Standard Book Name.
c) International Standard Book Number. d) International System for Bibliographic Notation.
 4. What does MARC stand for?
a) Machine-Accessible Resource Catalog b) Machine-Readable Cataloging.
c) Modern Automated Record Classification. d) Metadata and Resource Classification.
 5. What does OPAC stand for?
a) Online Public Access Classification b) Online Public Access Catalogue
c) Open Public Access Collection d) Online Public Arrangement Catalogue
 6. Which of the following is a standard size for a cataloguing card?
a) 5 x 3 inches a) 5 x 4 inches
c) 12.5cm x 7.5 cm c) 10 x 6 inches
 7. Miss Margaret Mann is mainly related with which of the following?
a) Classification B) Cataloguing
c) Documentation D) Management
 8. Who designed the classified catalogue code (CCC)?
a) S.R.Ranganathan b) C. A. Cutter
c) K. N. Raj d) Brown
 9. Which physical form of catalogue is mostly used by the libraries?
a) Book Catalogue b) Shelf Catalogue
c) Guard book catalogue d) Card form
 10. ISBN is used for:
a) Periodical b) magazine
c) Book d) Documents

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. What is Catalogue and state the guiding principles of a catalogue.
2. Difference between Dictionary Catalogue and Classified Catalogue
3. State the qualities of good library catalogue and Explain what elements are used for Cataloguing of the book during entry creation?

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. What is 'Main Entry'? Describe the purpose of the following parts of a Main entry in CCC: Heading Section, Note Section, Accession Number Section.
2. What is a Catalogue? Explain the importance of catalogue in modern library.
3. State the canons of Cataloguing. Explain any 3 canons with examples.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. ISBN
 2. Thesaurus
 3. Accession register
-